

SAKSDOKUMENT

Arkivsaknr.: 14/02909-1
Arkivkode: 0
Saksbehandler Kikki Berg

Saksgang
Hovedutvalg for helse og omsorg

Møtedato

HØRINGSSVAR

SAMMENDRAG:

2.september 2014 sendte Arbeids- og sosialdepartementet ut et forslag om å regulere at barns inntekt skal holdes utenfor ved vurdering av søknader om økonomisk stønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18. Høringsnotatet skisserer flere alternative måter å utforme reguleringen på.

Nittedal kommune anser det som fornuftig å lovfeste at barns inntekt under en viss grense skal holdes utenfor ved beregning av økonomisk stønad for en familie. Dette gjelder særlig i forhold til hensynet til likebehandling når det gjelder barns inntekter uavhengig av foreldrenes bosted, og hensynet til at også barn i lavinntektsfamilier skal ha muligheten til å kunne delta i sosiale aktiviteter og kjøpe seg goder på lik linje med andre på samme alder. Også argumentet om at barn skal oppleve at det lønner seg å jobbe er vektlagt.

Av de forslagene som er skissert i høringsnotatet mener Nittedal kommune at forslag B4 er mest hensiktsmessig. I alternativ B4 refereres det til forskrift 15. januar 2003 nr. 123 om fastsetjing og endring av fostringstilskot § 5 om når barns inntekt får betydning for rekkevidden av foreldrenes forsørgelsesansvar. Her fremgår det at dersom barnet har en årlig inntekt under 30 ganger av fullt bidragsforskott skal denne inntekten ikke regnes med ved fastsettelsen av barnebidraget. Dette tilsvarer per juni 2014 kr 43.200,-. Argumentasjonen for hvorfor dette alternativet vurderes som mest hensiktsmessig fremgår av saksfremlegget.

RÅDMANNENS INNSTILLING:

Nittedal kommune støtter Arbeids- og sosialdepartementet sitt forslag om å regulere at barns inntekt skal holdes utenfor ved vurdering av søknader om økonomisk stønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18.

Av de alternative forslagene til inntektsregulering som foreslås, mener rådmannen at alternativ B4 er det mest hensiktsmessige.

RÅDMANNEN I NITTEDAL

Anne-Birgitte Sveri

Godkjent og ekspedert uten underskrift

Vedlegg:

1.

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

Utrykte vedlegg fås ved henvendelse til ordførerens sekretær

SAKSFRAMSTILLING:**Bakgrunn for saken:****Saksopplysninger**

2. september 2014 sendte Arbeids- og sosialdepartementet ut et forslag om å regulere at barns inntekt skal holdes utenfor ved vurdering av søknader om økonomisk stønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18. Høringsnotatet skisserer flere alternative måter å utforme reguleringen på.

Økonomisk stønad er regulert i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18, og lyder: «Den som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad. Stønadens bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpen».

Slik loven er regulert i dag er det i stor grad opp til den enkelte kommune å vurdere hvorvidt hjemmeboende barns inntekt skal vurderes som en del av familiens inntektsgrunnlag eller ikke. Dette bidrar til ulik praksis i kommunene. Regjeringen ønsker gjennom dette høringsforslaget å bidra til at praksisen i kommunene blir lik. Dette for at barn i familier som mottar økonomisk stønad til livsopphold skal kunne bedre sin egen situasjon gjennom inntekter fra arbeid i helger og ferier, uavhengig av foreldrenes bosted.

Det følger av barnelovens § 66 at barn skal bidra til egen forsørgelse dersom de har tilstrekkelige midler til det. Barn har imidlertid ikke plikt til å forsørge sine foreldre og søsken, og de kan heller ikke pålegges dette av NAV-kontoret. Dersom kommunen velger å ta med barnets inntekt i beregningsgrunnlaget for økonomisk stønad kan man derfor ikke avkorte familiens samlede stønad mer enn at det som tilsvarer barnetillegget for barnet.

Slik lovverket er utformet i dag kan kommunene velge å se bort fra hjemmeboende barn sin inntekt ved utmåling av stønad til familien. Dette følger av rundskriv nr. 35 – Lov om sosiale tjenester i NAV. Det er presisert i rundskrivet at inntekter fra ettermiddags- og lørdagsjobb ved siden av skolen, normalt vil gi barnet ekstra lommepenger og derfor ikke bør føre til at foreldrene ikke mottar stønad for barnet.

Nittedal kommune er enig i departementets vurdering om at det er ønskelig at barns inntekt holdes utenfor vurderingsgrunnlaget for økonomisk stønad. Et viktig argument for å gjøre dette er at barn, dersom arbeidsinntekten fører til redusert stønad for familien, ikke vil oppleve at det lønner seg å arbeide. Barnet vil dermed gå glipp av muligheten til å tilegne seg kompetanse og erfaringer som det vil kunne ha nytte av

senere. Også målet om at barn i økonomisk vanskeligstilte familier skal ha en oppvekst med samme muligheter som andre barn, taler mot at NAV-kontoret skal trekke inn penger barn selv tjener på ekstrajobber ved utmåling av økonomisk stønad.

Nittedal kommune er videre enig i at dersom barns inntekter skal holdes utenfor ved søknad om, og utmåling av økonomisk stønad, er det viktig å ikke lage en ordning som bidrar til å legge press på barn i lavinntektsfamilier til å arbeide for å bidra til familiens underhold. Det er også viktig at familiens samlede inntekter gjennom stønad og barns inntekter ikke blir så høye at foreldrenes økonomiske insentiver til selv å ta arbeid reduseres.

De ulike hensynene som skisseres i høringsnotatet kan ivaretas på flere måter. Departementet skisserer hovedsakelig to ulike alternativer, A og B. For alternativ B foreslås det fire ulike alternativer for fastsettelse av referansebeløpet, og det vil bli nærmere redegjort for hva disse fire alternativene innebærer.

Det første alternativet (alternativ A) departementet foreslår er at det lovfestes at barns inntekt som hovedregel skal holdes utenfor ved utmåling av økonomisk sosialhjelp, men at det ikke fastsettes en beløpsgrense. Dette vil være en lovfesting av den praksisen som i dag anbefales i rundskrivet, og som benyttes av de kommunene som praktiserer å holde barns inntekter utenfor ved utmåling av stønad. Ved å vedta dette forslaget vil det bli vanskelig å nå målet om lik behandling av barns inntekt uavhengig av foreldrenes bosted, da formuleringen åpner for at beskjedne inntekter trekkes inn og at relativt høye inntekter holdes utenfor ved utmåling av stønad. Det vil da være opp til den enkelte kommunes utøving av skjønn om barnets inntekt blir beregnet som en del av familiens inntektsgrunnlag eller ikke.

I alternativ B foreslås det å gi en hovedregel om at barns inntekt under en bestemt beløpsgrense fastsatt i loven som hovedregel ikke skal trekkes inn ved vurdering av søknader og ved utmåling av stønad til familier. Forslaget innebærer at kommunene beholder en del av den skjønnsfriheten de har i dag, men at de må gi en særskilt begrunnelse hvis man trekker inn inntekter under denne beløpsgrensen eller holder utenfor inntekter over denne grensen. En fordel ved å fastsette en beløpsgrense vil kunne være at det blir enklere for klageinstansen å ta stilling til om kommunens lovanvendelse er korrekt og om skjønnen er åpenbart urimelig.

Det foreslås 4 ulike alternativer for fastsettelse av referansebeløp. I stedet for å fastsette selve beløpet, foreslås det å vise til andre vedtatte beløpsgrenser for barns inntekter som reguleres jevnlig. På denne måten unngår man at loven må endres hver gang beløpet skal endres, og en kan i tillegg sikre at beløpsgrensen blir jevnlig justert.

I alternativ B1 foreslås det å sette grensen for når kommunen kan ta barnets inntekt med i beregningsgrunnlaget for utmåling av sosialstønad til 1/3 av folketrygdens grunnbeløp. Fordelen med å bruke folketrygdens grunnbeløp er at det er en kjent størrelse som benyttes på flere områder i NAV i tillegg til at den justeres årlig. Dette medfører at barns inntekter kan følge den generelle inntektsutviklingen uten at det får konsekvenser for familiens stønad. I 2014 utgjør 1/3 av folketrygdens grunnbeløp kr. 29.500.

I alternativ B2 foreslås det å referere til forskrift 29. november 2012 nr. 1283 om bustøtte § 5, der grensen for den inntekt barn kan ha uten å trekkes inn i grunnlaget for bustøtte, er direkte beløpsfestet til kr 30.000,-. Denne reguleringen har noe av det samme formålet som forslaget til endring i sosialtjenesteloven § 18, og kan derfor være en hensiktsmessig referanse.

I alternativ 3B skisseres det en løsning der man setter grensen for hva et barn kan tjene, før man vurderer å avkorte utmålingen av økonomisk sosialhjelp for familien, lik det skattemessige fribeløpet. Grensen refererer da til det beløpet en person kan tjene uten at inntekten blir skattepliktig. I 2014 tilsvarer dette beløpet kr 39.950,-. Fordelen med denne beløpsgrensen er at det er en beløpsgrense barn og unge som tjener egne penger vil kjenne til. Det kan også argumenteres for at grensen for å betale skatt til samfunnet er en naturlig grense også knyttet til å betale for egne livsoppholdsutgifter. På den annen side er det ikke åpenbart at beløpsgrensen i lov om sosial tjenester automatisk skal økes eller reduseres dersom det av helt andre hensyn vedtas endringer i skattelovgivningen som i praksis endrer friinntekten i vesentlig grad.

I alternativ B4 refereres det til forskrift 15. januar 2003 nr. 123 om fastsettning og endring av fostringstilskot § 5 om når barns inntekt får betydning for rekkevidden av foreldrenes forsørgelsesansvar. Her fremgår det at dersom barnet har en årlig inntekt under 30 ganger av fullt bidragsforskott skal denne inntekten ikke regnes med ved fastsettelsen av barnebidraget. Dette tilsvarer per juni 2014 kr 43.200,-. Bestemmelsen er en konkretisering av barneloven § 66, og dermed grensen for når et barn anses å ha inntekt av en slik størrelse at det kan bidra til å forsørge seg selv. Å ta inn denne referansen i lov om sosiale tjenester kan være hensiktsmessig, fordi det her er tatt stilling til grensen mellom en lovfestet rett til forsørgelse og et barns plikt til å forsørge seg ved egne midler. Denne grensen vil være relevant også som en grense for kommunens ansvar for å bidra til barn livsoppholdsutgifter. I 2014 er da også veiledende sats for stønad etter lov om sosiale tjenester til dekning av barns (11-17 år) livsoppholdsutgifter kr 43.200,- per år.

Nittedal kommune anser det som fornuftig å lovfeste at barns inntekt under en viss grense skal holdes utenfor ved beregning av økonomisk stønad for en familie. Dette gjelder særlig i forhold til hensynet til likebehandling når det gjelder barns inntekter uavhengig av foreldrenes bosted, og hensynet til at også barn i lavinntektsfamilier skal ha muligheten til å kunne delta i sosiale aktiviteter og kjøpe seg goder på lik linje med andre på samme alder. Også argumentet om at barn skal oppleve at det lønner seg å jobbe er vektlagt.

Av de forslagene som er skissert i høringsnotatet mener Nittedal kommune at forslag B4 er mest hensiktsmessig. Dette blant annet fordi forslaget viser sammenhengen i Barneloven og Lov om sosiale tjenester i NAV, med hensyn til i hvilken grad et barn anses å ha plikt til å forsørge seg selv og i hvilken grad kommunen har et ansvar for å bidra til barns livsoppholdsutgifter.

Forhold til eksisterende plandokument

Ingen

Økonomiske konsekvenser

NAV Nittedal forholder seg i dag til rundskriv 35, Lov om sosiale tjenester i NAV, der det er presisert at inntekter fra ettermiddags- og lørdagsjobb ved siden av skolen normalt ikke skal føre til reduksjon i utmåling av økonomisk stønad til barnet. NAV Nittedal innhenter derfor ikke inntektsopplysninger for barn under 18 år ved vurdering av en families stønadsbehov. Slik praksisen i NAV Nittedal er per i dag vil det derfor sannsynligvis ikke få økonomiske konsekvenser for Nittedal kommune, men innføring av beløpsgrense for når et barns inntekt skal hensyntas i beregningen av økonomisk stønad for en familie.

Vurdering av konsekvenser for barn og unges interesser

At barn og unge som lever i lavinntektsfamilier får beholde inntekter de har fra lørdags- og kveldsjobbing vil bidra til at disse får muligheten til å kunne delta i sosiale aktiviteter og kjøpe seg goder på lik linje med andre på samme alder.

Rådmannens vurdering

Nittedal kommune støtter Arbeids- og sosialdepartementet sitt forslag om å regulere at barns inntekt skal holdes utenfor ved vurdering av søknader om økonomisk stønad etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18.

Av de alternative forslagene til inntektsregulering som foreslås, mener rådmannen at alternativ B4 er det mest hensiktsmessige.

Forslag til alternativer

Ingen

Konsekvenser

Ingen